

Visitationstal/predikan Fjärdhundra församling 11 november 2019

Söndagens tema: Samhällsansvar

Söndagens texter: Andra årgångens texter

Kommer du ihåg första gången som du hörde berättelsen om Jesus och Sackaios? Jag tror att några av er skulle svara att det var i söndagsskolan eller i konfirmationsundervisningen. När jag träffade Fjärdhundra församlings kyrkoråd i onsdags talade vi bland annat om hur det kom sig att just vi har hittat in i kyrkans sammanhang och berättelserna som vi delade med varandra var fyllda av ljusa barndomsminnen från söndagsskolan eller konfirmationstiden. Man kunde riktigt höra ljuden av skrapande stolar och tystnaden som lägrade sig när fröken eller prästen började berätta. Sackaios fanns med där i söndagsskolan och konfirmationsundervisningen. Han spanade på Jesus från sin lekfulla utsiktspunkt.

”Det är inte längre som det har varit men det har det å andra sidan aldrig varit.” Ungefär så har vi sagt till varandra då och då under de dagar som jag har varit här på biskopsvisitation. Här, i Fjärdhundra församling, har jag mött ett stort intresse för historia och en stark kärlek till hembygden. Därmed inte sagt att ni lever i det förgångna eller att ni har fastnat i ett nostalgiskt tillbakablickande som gör er oförmögna att tänka nytt och visionärt inför framtiden. Så är det inte alls. Fjärdhundrabygden har verkligen inte kört fast i gamla traktorspår. Här planteras och vattnas nya idéer och projekt på ett mycket professionellt sätt.

I onsdags fick jag lyssna till och prata med Mats Thorburn och Åsa Landsfors Lindbom från Fjärdhundraland ekonomisk förening. Temat för biskopsvisitationen är *Kyrka i landsbygd i en föränderlig tid* och under mitt besök har vi i olika konstellationer och i olika miljöer reflekterat kring samverkan och olika samarbetsmöjligheter som Svenska kyrkan har eller skulle kunna utveckla. Vi har talat om kyrkan som en del i samhället och om samhället som en del i kyrkan. Både Mats och Åsa underströk att Fjärdhundraland ekonomisk förening bygger på insikten att **samarbete stärker alla**. Fjärdhundra församling är en av de drygt hundra medlemmarna i den ekonomiska föreningen och församlingen samverkar redan med en mängd olika aktörer. Den fråga som har löpt som en röd tråd genom hela visitationen är frågan hur församlingens samarbete med andra skulle kunna utvecklas ytterligare. Vad kan fördjupas? Vad kan behöva breddas? Och vad har haft sin tid eller spelat ut sin roll?

I onsdags kväll – strax innan vi gick hem från Café Existens i Kyrkans hus – gjorde jag en liten minisammanfattning av tankar och idéer som hade dykt upp under dagen och som Fjärdhundra församling skulle kunna göra något av i framtiden. Jag ska strax återkomma till de förslaget – och till ytterligare några idéer som jag har fått eller hört under mitt besök – men först vill jag påminna om det allra viktigaste som jag sa i den sammanfattningen. Om ni inte

kommer ihåg något annat från mitt besök så vill jag att ni ska komma ihåg att jag vill att ni ska fortsätta de samtal som vi har haft när jag har varit här. Fortsätt prata om hur församlingens olika verksamheter kan utvecklas ytterligare för att ännu närmare knytas till kyrkans grundläggande uppgift att fira gudstjänst och bedriva undervisning, diakoni och mission. Fortsätt prata om varför det är viktigt att människor kommer till kyrkan och vad som är en bra gudstjänst. Och fortsätt kläcka idéer.

Jag och vi har kläckt några idéer när jag har varit här och dem vill jag dela med mig av men jag vill inte att mina idéer ska bli som en tung sten som levereras från stiftskansliet. När vi mötte Mats Thorburn underströk han att man måste **bygga på drivkrafter** för att man ska få ett önskvärt resultat. Jag håller med. Det går inte att komma uppifrån med påbud. Man måste se och uppmuntra nedifrån. Det vet också Jesus. Det ser vi i dagens evangelietext.

Tullindrivaren Sackaios lade om sin livsstil efter att han hade mött Jesus. Sackaios kom på vad han ville göra. Han ville skänka hälften av sina ägodelar till de fattiga och visa en överdriven generositet mot människor som han tidigare hade lurat. Jesus sa inte åt honom att han skulle ta sitt samhällsansvar. Sackaios hittade sin egen drivkraft, sin egen motivation, när Jesus såg honom och gav honom en uppgift i ett sammanhang som Sackaios kände sig trygg i. Jesus lät honom bjuda på något på sin egen hemmaplan, i sitt eget hem.

Jesus besökte ofta synagogor och han möter oss här i kyrkan idag men Jesus mötte och möter inte bara människor i religiösa byggnader. Han rör sig också på andra platser och i sammanhang som vi inte skulle beskriva som religiösa men som faktiskt är religiösa – om vi tänker efter – eftersom religion och Gud har med hela livet att göra. Därför är det inte särskilt konstigt att Jesus alltid är både i kyrkan och i samhället. Han är en gudomlig samarbetspartner för hela mänskligheten och han binder ihop oss människor på ett annat plan än de samarbetsavtal och överenskommelser som vi skriver under. I dopet och i mässan förenas vi med honom. Vi infogas i hans kropp, som är kyrkan, och vi utrustas med hans drivkraft, den heliga Anden, så att vi kan vara hans händer, fötter, öron och mun här i världen. På så sätt gör Jesus det möjligt för oss att ta vårt samhällsansvar. Han inspirerar oss och motiverar oss så att vi vågar och orkar följa de uppmaningar som vi får i dagens gammaltestamentliga läsning och i episteltexten. Jesus öppnar våra ögon så att vi kan se dem som riskerar att hamna i ett livshotande utanförskap i Fjärdhundra församling och han sätter fart på våra huvuden, våra händer och våra fötter så att vi kan springa hans ärenden, precis som Sackaios gjorde.

Trots att Jesus är så konkret närvarande som vattnet i dopfunten, brödet som läggs i våra händer och fötterna som går till Gläntan för att ta en promenad med någon som vill komma ut en stund i en rullstol så är det inte alltid som vi människor får syn på honom. Ibland är det något eller några som står i vägen, precis som det var för Sackaios. Därför behövs det träd. Eller rättare sagt: Därför behövs det människor som är aktiva i kyrkans sammanhang och som bildligt talat kan plantera träd på lämpliga ställen så att den som är lite nyfiken av sig och vill få en skymt av kyrkans centralgestalt kan hitta en inbjudande utkiksplats. När vi har reflekterat över Fjärdhundra församlings samarbete med andra samhällsaktörer så har vi

(bildligt talat) funderat över var vi behöver plantera träd i det här området för att människor ska få hjälpmedel som de kan använda för att lättare få syn på Jesus.

Det finns gedigna erfarenheter av odling i de här trakterna. Därför kunde vi redan i onsdags skörda några idéer inför framtiden. I den minisammanfattning som jag gjorde då konstaterade jag att Storyspot, appen som används för att berätta om olika turistattraktioner i Fjärdhundraland, också skulle kunna användas för att berätta om Jesus, Sackaios, helgonen, skidåkaren, indianerna och de bibliska gestalter som finns i era unika kyrkmålningar. Ni spann vidare på den idén och berättade om oblatjärn, brudkronor, rökelsekar och pärlkransar som också kan väcka nyfikenhet hos människor och få dem att komma till kyrkan för att spana efter Jesus, precis som Sackaios gjorde.

Kyrkmålningar, rökelsekar, pärlkransar och den där målarboken som ni har försökt få finansiering för är föremål som ni kan använda som pedagogiska nycklar för att öppna upp den kristna traditionen. Det är viktigt för oss människor att kunna se och ta på saker som påminner oss om sådant som vi vill minnas. Därför fick Mats Thorburn oss att fundera över om det finns någon särskild lokalt förankrad souvenir som skulle kunna finnas till försäljning i kyrkorna här i Fjärdhundra. Den frågan vill jag skicka vidare till slöjdarföreningen.

I onsdags mötte vi Ralf Timmerman som har tagit initiativ till ett klimatnätverk i kommunen. Ralf berättade att hans drivkraft är att han vill ta sig an livets riktigt stora frågor. Den drivkraften delar han med Svenska kyrkan och med många människor som söker efter möjligheter att ta sitt samhällsansvar. Här i Fjärdhundra församling finns ett påtagligt intresse för hållbarhetsfrågor och livsstilsförändringar. Därför tror jag att ett filosofiskt café kring biskopsbrevet om klimatet skulle kunna bli en succé. Kanske skulle man kunna samlas hos Ibba Andersson och Staffan Larsson på Forsby kvarn för där lever cafékulturen.

När jag mötte barnkören i torsdags berättade de att det som är bra med att bo i Fjärdhundra församling är den vackra utsikten, att man kan leka på en äng, alla djur som man har, de goda grannarna och närheten till släktingar och vänner. Barnen svarade ungefär samma sak som vuxna människor som jag har mött skulle ha svarat och det fick mig att tänka på kyrkans möjligheter att erbjuda generationsöverskridande mötesplatser. På torsdagar finns en unik möjlighet att låta många generationer mötas i Kyrkans hus för då träffas inte bara barnkören. Då möts också dem som är med på soppmässan och bibelsamtalen som följer efter den.

Soppmässan skulle någon gång då och då kunna omvandlas till en pannkaksgudstjänst. Gudstjänsten skulle kunna vara en ekumenisk gudstjänst eftersom uppgiften att förmedla kristen tro till nästa generation är något som förenar oss över kyrko- och samfundsränser. Om barnen i barnkören, deras föräldrar och syskon fick äta och be tillsammans med dem som kommer till kvällens bibelsamtal skulle den goda grannsämja som både barnen och de äldre uppskattar komma till uttryck på ett mycket konkret sätt i ett gudstjänstsammanhang.

En uppskattad gudstjänst som ni redan firar är välsignelsen av vårbruket med kyrkkaffe som LRF bjuder på. Att det här initiativet har slagit så väl ut gör att vi under visitationen har funderat över om det finns ytterligare sammanhang som Fjärdhundra församling kan lyfta in i

en gudstjänst och välsigna. Kanske finns det andra föreningar som också vill bjuda på eller sälja kyrkkaffe? Kanske finns det dessutom nya platser som man skulle kunna fira gudstjänst på för att göra det lättare för människor att få syn på Jesus? Erfarenheten lär oss att många hittar in i kyrkans sammanhang genom att de får frågan om de vill hjälpa till med något. Så var det för Sackaios. Han fick i uppgift att ta emot Jesus i sitt hem. Jag skulle tro att det finns flera trädgårdsägare här i trakterna som gärna skulle vilja vara värdar för en friluftsgudstjänst.

När Mats Thorburn berättade om Fjärdhundraland ekonomisk förening så betonade han att samarbete stärker alla och att man måste bygga på drivkrafter. Han sa också att vi ska **satsa på vårt innehåll** för vårt innehåll är vår styrka. Vi i kyrkan har en berättelse och en centralgestalt som är helt unik. I den ekonomiska föreningen uppmuntrar man medlemmarna att **våga vara olika**. När Fjärdhundra församling fortsätter samtalen som vi har påbörjat under biskopsvisitationen så vill jag att ni ska komma ihåg vad Mats Thorburn sa. Kyrkans innehåll är vår styrka. Vi ska våga vara olika. Vi ska våga göra vår grej, kyrkans grej, för det är vad våra samarbetspartners förväntar sig. Det är vad vi människor behöver för att vi ska hitta våra djupaste gudagivna drivkrafter, de drivkrafter som får oss att göra gott, precis som Sackaios gjorde. Det samarbete mellan Gud och människor som Jesus katalyserar stärker oss alla.

Biskop Karin Johannesson, Uppsala stift.